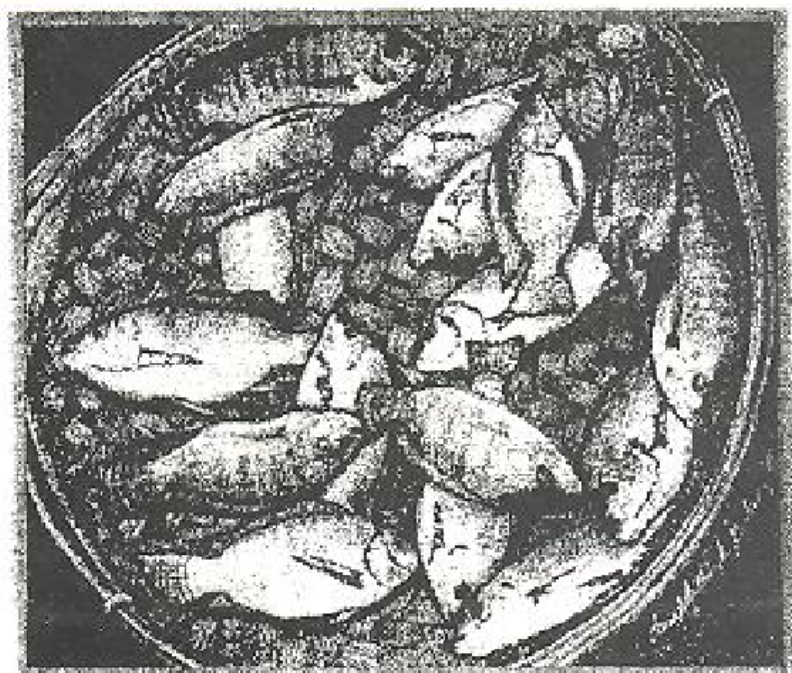

N NGHIÊN CỨU NUÔI TRỒNG THỦY SẢN I
DỰ ÁN UNDP/FAO/VIE/93/001

1996

LÀM KINH TẾ VAC Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG HỒNG

CHƯƠNG TRÌNH PHÁT TRIỂN CỦA LIÊN HỢP QUỐC (UNDP)

LIÊN HỢP QUỐC VÀ TỔNG CỤC THỰC PHẨM VÀ NÔNG NGHIỆP (FAO)

TRUNG TÂM NGHIÊN CỨU NUÔI TRỒNG THỦY SẢN I (RIA N°1)

**VIỆN NGHIÊN CỨU NUÔI TRỒNG THỦY SẢN I
DỰ ÁN UNDP/FAO/VIE/93/001**

LÀM KINH TẾ VAC Ở ĐỒNG BẰNG SÔNG HỒNG

**Người biên soạn : Phạm Văn Trang
Người trình bày : Trần Văn Vỹ**

**TRUNG TÂM THÔNG TIN KHKT & KINH TẾ THỦY SẢN
HÀ NỘI - 1996**

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

1.1- VAC là gì ?

- VAC là tên ghép của 3 chữ cái đầu, của 3 mặt hoạt động kinh tế chủ yếu trong gia đình :

Làm vườn (V), đào ao nuôi cá (A) và chăn nuôi (C) là những việc làm quen thuộc, là tập quán lâu đời đối với mỗi gia đình nông dân Việt Nam.

- VAC có cơ sở khoa học vững chắc của “chiến lược tái sinh” : Tái sinh năng lượng mặt trời qua quang hợp của cây xanh, tái sinh của vật thải, của cây trồng và vật nuôi trong một hệ sinh thái khép kín. VAC là một hệ sinh thái hoàn chỉnh, thống nhất các khâu, các thành phần. Trong hệ sinh thái này có mối liên quan qua lại rất chặt chẽ :

Ao không chỉ có tác dụng để nuôi cá, trồng cây thủy sinh, mà còn là nguồn nước tưới cho cây trong vườn, làm vệ sinh cho gia súc.

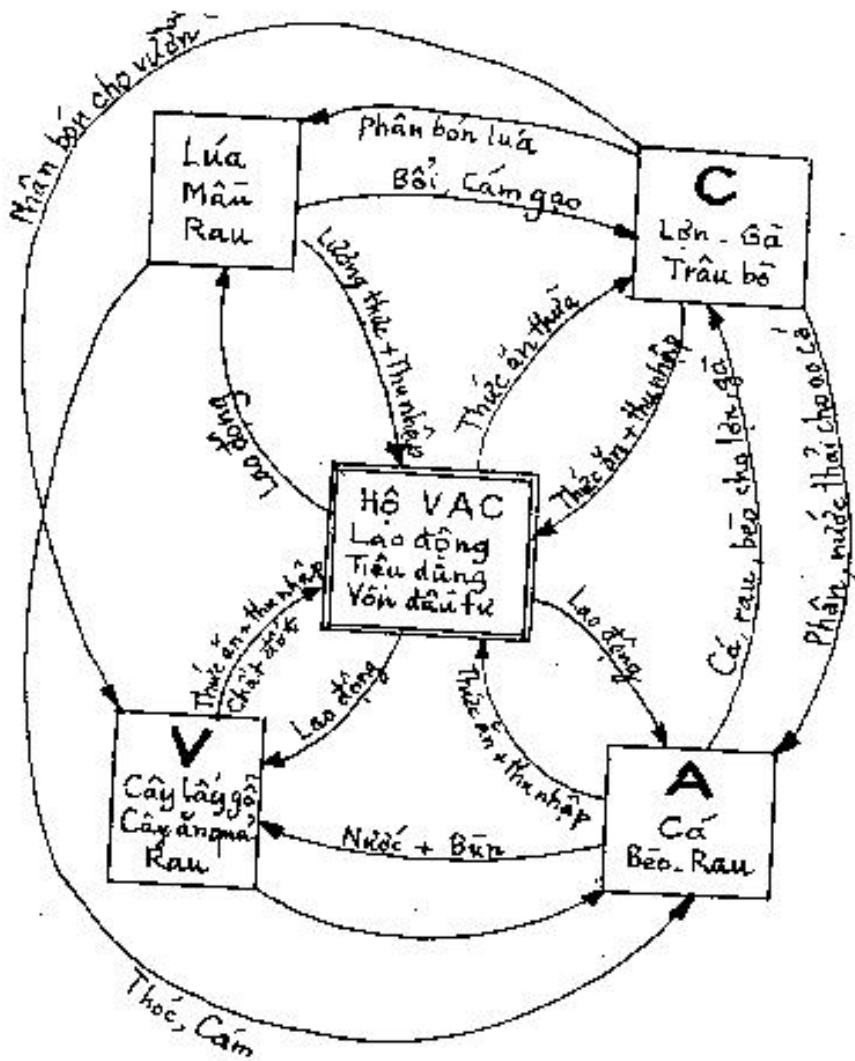
Vườn trồng cây vừa để lấy sản phẩm cho người, vừa lấy thức ăn để chăn nuôi gia súc và nuôi cá dưới ao.

Chuồng chăn nuôi vừa lấy thịt cho người, lấy phân bón cho cây, cho cá. Chuồng phát huy và nâng cao hiệu quả của các sản phẩm lấy từ V và A. Các loài gia súc, gia cầm tham gia tích cực vào chu trình chuyển hoá các chất, làm cho đất đai ngày càng trở lên màu mỡ, các chất thải từ chăn nuôi, trồng trọt và ao cá được sử dụng tốt hơn, giảm gây ô nhiễm, làm trong sạch môi trường sống (Hình 1).

1.2 Mục tiêu của VAC?

- Về kinh tế :

VAC giúp cho mỗi gia đình sản xuất thêm lương thực, rau quả, thịt cá ... làm cho bữa ăn thêm phong phú, giàu dinh dưỡng.

Hình 1

VAC cung cấp nguyên vật liệu để phát triển ngành nghề thủ công, tăng nghề phụ ... sử dụng hợp lý mọi loại lao động để tăng thu nhập cho gia đình.

VAC ổn định việc làm cho nông thôn, góp phần cải thiện đời sống vật chất, tinh thần và giữ vững trật tự an lành xóm ...

- Thuận lợi, khó khăn khi làm VAC :

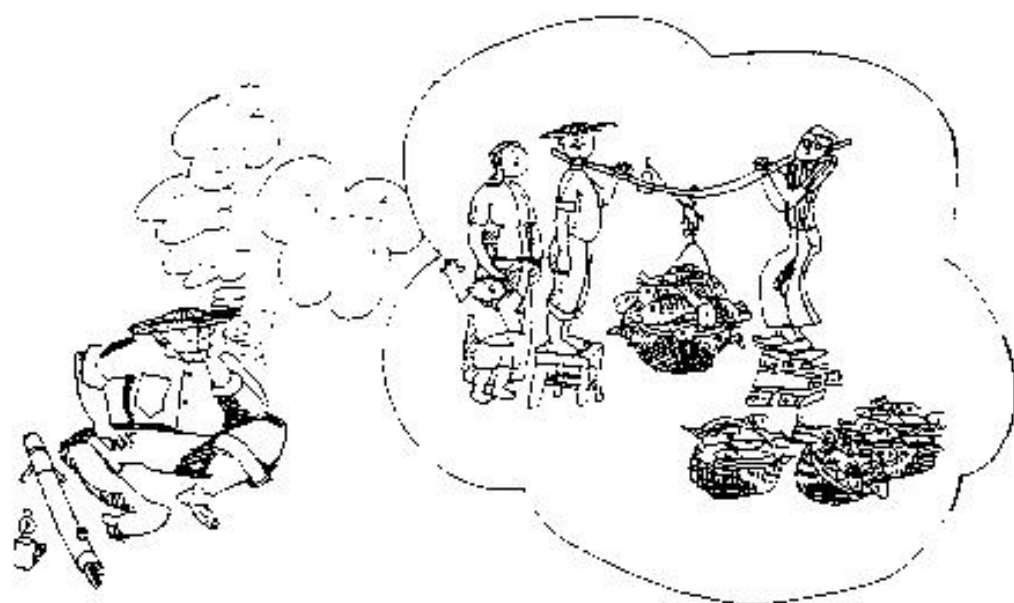
Thuận lợi :

+ Có điều kiện khí hậu nhiệt đới, nắng nhiều, độ ẩm cao, lượng mưa lớn ... cho phép ta trồng cây quanh năm. Trồng xen, trồng gối, sản xuất trên nhiều tầng không gian ... là đặc điểm vốn có của VAC. Trong ao sâu, ta nuôi ghép cá theo tầng nước (cá tầng mặt, cá tầng giữa và cá tầng đáy), trên mặt ao có thể thả 1 phần bèo, trên nữa là giàn mướp, bầu, bí ... Trên mặt đất trồng các loại rau, đậu đỗ, tầng giữa trồng đu đủ, chuối tiêu, trên cùng cam, chanh, vải, nhãn ...

+ VAC khẳng định “ loại hình kinh tế hộ gia đình” ở nước ta, một nước nông nghiệp có trên 80% dân số là nông dân. Qua các thế hệ, với bản chất cần cù lao động đã tích lũy, lưu truyền lại nhiều kinh nghiệm quý báu ... Điều đó cũng làm cho hệ sinh thái VAC thêm đa dạng, phong phú với nhiều hình nhiều vẻ khác nhau.

+ Trong sản xuất nông nghiệp đơn thuần, không sử dụng hết nguồn lao động; do vậy ở nông thôn có nhiều lao động tham gia làm VAC.

+ Mô hình kinh tế VAC đi đúng tâm lý, nguyện vọng của dân trong cơ chế thị trường (sản xuất hàng hoá, đa dạng hoá sản phẩm) (Hình 2).

Hình 2

Khó khăn :

+ Trình độ dân trí giữa các vùng chưa đồng nhất, còn nhiều khoảng cách, nhất là vùng sâu, vùng xa thành phố : Thông tin đã ít lại chậm, nên những tiến bộ về con giống, vật nuôi, cây trồng, ... thị trường, giá cả, ... người nông dân còn bỏ lỡ nhiều.

+ Thị trường không ổn định và dịch vụ về con giống, vật nuôi, cây trồng, thức ăn, thuốc phòng trị bệnh, ... chưa

nghiêm chỉnh về chất lượng ... nên người dân gặp nhiều khó khăn.

+ VAC hiện nay chưa thật sự gắn với chương trình phát triển nông thôn toàn diện, chưa có sự quan tâm của nhiều ngành. Nói tóm lại, nông thôn chưa có một kế hoạch tổng thể lâu dài về “đô thị hoá nông thôn” nên người dân thiếu yên tâm khi xác định qui mô sản xuất của mình.

+ Cán bộ kỹ thuật địa phương hoạt động kém hiệu quả, tính cộng đồng yếu.

1.3- Điều kiện để làm VAC?

Trong thực tế, bao đời nay 100% hộ nông dân Việt Nam (đồng bằng, trung du, miền núi ...) đã và đang làm VAC, nhưng thu nhập đều không giống nhau, bởi điều kiện sản xuất VAC khác nhau.

Theo kết quả khảo sát ở 241 hộ nông dân làm VAC thuộc 5 tỉnh đồng bằng sông Hồng cho thấy :

• Điều kiện của hộ có thu nhập cao :

- Có diện tích VAC từ 500m² trở lên, tạo được qui mô sản xuất thích hợp.

- Biết kỹ thuật trồng trọt, nuôi cá và chăn nuôi.

- Biết kết hợp hài hoà giữa 3 thành phần V, A và C.

- Nằm bắt được nhu cầu thị trường.

- Có vốn.

• Những hộ thu nhập thấp, thường thiếu 1 trong các điều kiện sau :

- Diện tích V,A,C quá nhỏ hoặc không cân đối.

- Thiếu kỹ thuật.

- Không tận dụng được quan hệ tương hỗ giữa 3 thành phần (V,A,C).

- Không dự báo đúng yêu cầu thị trường giá cả.
- Thiếu vốn.
- Gặp rủi ro.

Như vậy, điều kiện chủ yếu để làm VAC có hiệu quả là:

1. Có diện tích VAC từ 500 - 5000 m².
2. Nắm vững kỹ thuật và có kinh nghiệm trồng trọt, nuôi cá và chăn nuôi.
3. Nhanh nhạy với nhu cầu thị trường.
4. Có đủ vốn đầu tư làm VAC.

2. NỘI DUNG CỦA VAC

2.1. Làm VAC như thế nào ?

Là cách tận dụng tối ưu : “mối quan hệ hữu cơ giữa V,A và C trong một hệ sinh thái khép kín”.

Chúng ta đều biết : Lãnh thổ nước ta là một bán đảo chạy dài suốt 15 vĩ độ, có các vùng khí hậu, đất đai khác nhau. Điều đó, càng làm cho hệ sinh thái VAC thêm đa dạng phong phú, với nhiều hình, nhiều vẻ. Hiện nay, chưa có một khuôn mẫu cố định nào, để áp đặt bền vững cho mô hình VAC. Trong quá trình hoạt động sản xuất, người nông dân thường hỏi : Nuôi con gì? Trồng những loại cây nào có hiệu quả lâu dài ? ... Vấn đề đặt ra là : nhu cầu con người, là thị trường, là mức tiêu thụ sản phẩm VAC có thuận lợi, là phần nào có thể linh hoạt điều tiết theo kinh tế thị trường (theo nhu cầu xã hội) : Phá táo trồng cam đường, hồng Nhân Hậu, trồng rau ngọt ... ở Minh Khai (Từ Liêm, Hà Nội).

Tăng số lượng gà công nghiệp hướng trứng ở Cẩm Hoàng (Cẩm Bình, Hải Hưng), ở Song Hồ (Thuận Thành, Hà Bắc). Tăng tỷ lệ cá rôhu, mrigon, chép lai ... trong ao nuôi

ghép cá thịt ở Trung Chính (Gia Lương, Hà Bắc), ở La Sơn (Bình Lục, Nam Hà) ... là sự điều tiết theo kinh tế thị trường.

Trong từng vùng, từng xã, từng hộ VAC có mức tiến bộ và khả năng phát triển từng khía cạnh của VAC khác nhau :

Vùng ngoại thành có thể mạnh về làm vườn như xã Đông Dư (Gia Lâm, - Hà Nội), Minh Khai (Từ Liêm, Hà Nội).

Vùng đất trũng có thể mạnh về nuôi cá như xã Trung Chính (Gia Lương, Hà Bắc), La Sơn (Bình Lục, Nam Hà).

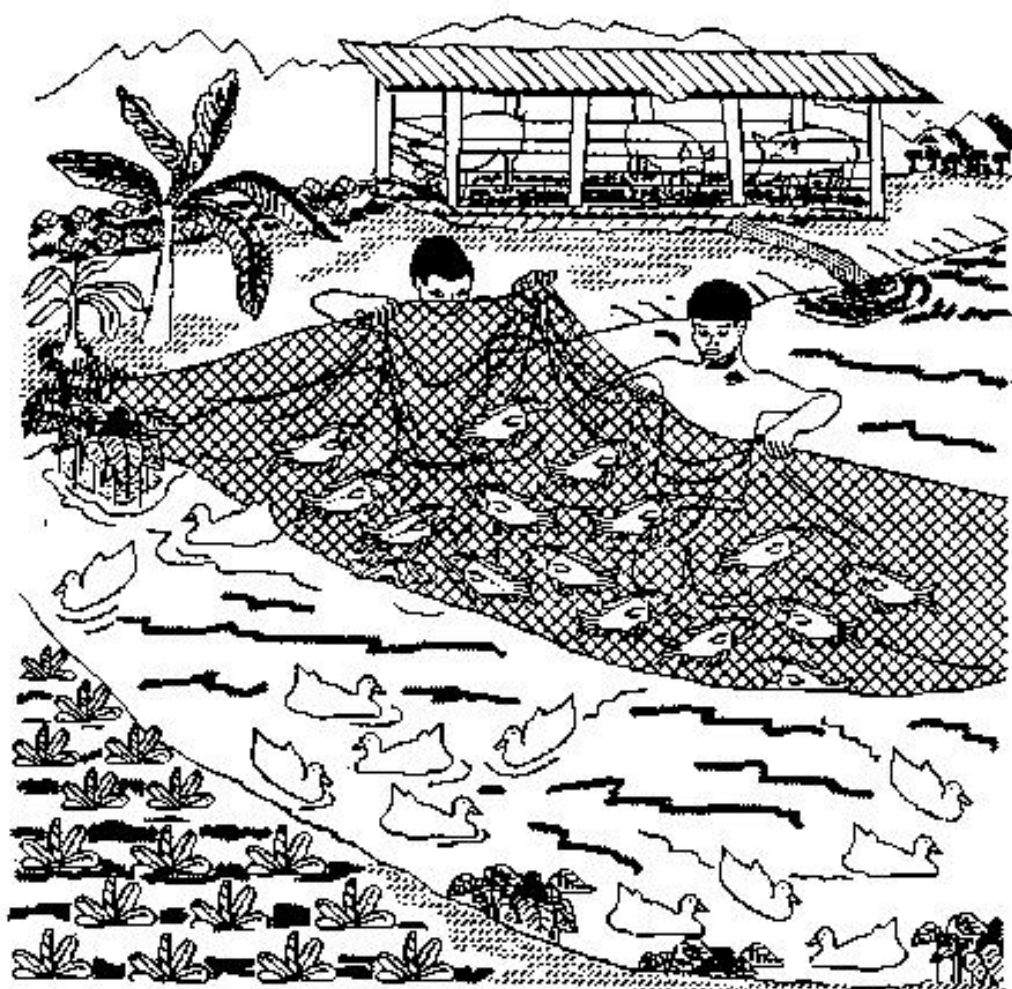
Vùng thâm canh có thể mạnh về chăn nuôi và làm vườn như : xã Vũ Lạc (Kiến Xương, Thái Bình), Lạc Đạo (Mỹ Văn, Hải Hưng).

Vai trò quyết định thắng bại trong quá trình VAC là : **Trình độ tổ chức và kỹ thuật giỏi**. Có như vậy mới xác định được qui mô sản xuất thích hợp, định được số, loại vật nuôi, cây trồng ... biết phối hợp tận dụng mối quan hệ hữu cơ giữa V, A và C trong hệ sinh thái khép kín, điều tiết cân đối hài hoà trong quá trình vận hành sản xuất (Phân cho cá, cho cây trồng, Thức ăn xanh cho chăn nuôi, cho cá, Ao cá hỗ trợ cho vườn, cho chăn nuôi...). Nuôi 1 con lợn thịt (15 kg - 95 kg) đủ phân bón cho 1 sào ao nuôi cá thịt, hay 2 sào vườn (1 lợn cho 3 - 5 kg phân và 5 - 6 lít nước tiểu/ngày).

Hoặc cứ 1 sào đất vừa trồng lúa, rau, màu có thể nuôi 1 - 2 lợn thịt và 1 sào ao nuôi cá có năng suất cao (Báo cáo của Pts. Nguyễn Khắc Tích - Khoa chăn nuôi Thú y, Trường Đại học nông nghiệp I, trong Hội nghị "Xây dựng và phát triển kinh tế VAC ở đồng bằng sông Hồng", họp ngày 30-11-1995 ở Viện nghiên cứu nuôi trồng thủy sản I).

2.2- VAC có 3 nội dung chính :

Làm vườn, nuôi thủy sản và chăn nuôi (Hình 3). ...

Hình 3

2.2.1- *Làm vườn (V)* : Hiện trạng vườn ở các hộ nông dân vùng đồng bằng sông Hồng hầu hết mang sắc thái “loại vườn tạp”.

Vườn tạp cũng có nhiều loại :

+ Vườn quả mới lập : Trồng quá nhiều loại cây, mật độ trồng dày, chủng loại cây không phù hợp. Ví dụ : Táo trồng xen vài thiếu, nhãn, hồng (vườn ông Kho, xã Cẩm Hoàng, Cẩm Bình, Hải Hưng). Chuối tiêu trồng xen vài thiếu, chanh

... (vườn ông Vùg xã Cẩm Hoàng), hoặc nhãn trồng xen với vải, cam, chanh và dâu ăn quả (vườn ông Bình xã Đông Dư, Gia Lâm, Hà Nội).

+ Vườn quả bị cỗi : Đất đã bạc màu, cây cằn cỗi, không chăm bón, không tỉa cành táo tán, sâu bệnh nhiều ... Sản lượng quả thấp, chất lượng quả giảm sút, nhiều năm thất thu (Vườn ông Bảg xã Vũ Lạc, Kiến Xương, Thái Bình).

+ Loại vườn hoang : Không có cây ăn quả, trồng một số chuối tây còi cọc trên đám dây lang vàng úa ... đất vườn thì bạc màu. Nếu không cải tạo và tuyển chọn cây trồng thích hợp ... sẽ không thu được hiệu quả (Vườn ông Chiến xã La Sơn, Bình Lục, Nam Hà).

Muốn làm vườn có hiệu quả, trước hết phải cải tạo, tu bổ vườn, đảm bảo cao, thoát nước nước, giữ được độ ẩm của đất (70%), chất đất có nhiều mùn, tơi xốp. Tùy theo điều kiện khí hậu, đất đai, thị trường và tập quán ... nên chọn trong 3 nhóm cây chủ yếu sau :

a) Nhóm cây ăn quả : Vải Thanh Hà, nhãn lồng Hưng Yên, cam đường, quýt Tích Giang, hồng Nhân Hậu, bưởi Đoan Hùng ... Chọn cây có chất lượng quả ngon, chiết hoặc ghép cành trồng (không trồng bằng hạt).

b) Nhóm cây ngắn ngày : Đu đủ, chuối, các loại rau, đậu, bầu bí, mướp và các cây gia vị khác.

c) Các loại cây cảnh : Tận dụng mọi tầng không gian, mọi nơi, mọi chỗ ... trồng những loại cây cảnh mà địa phương ưa thích.

Kỹ thuật trồng và chăm sóc cây trong vườn là vấn đề then chốt. Mỗi loại cây trồng đòi hỏi những điều kiện khác nhau : Không gian, khoảng cách, độ sâu, nông ... yêu cầu về

phân bón, độ ẩm, thời gian bón, phòng trừ sâu bệnh và các tình huống xử lý khác.

2.2.2- Nuôi thủy sản (A) : Hiện trạng ao cá trong các hộ nông dân hiện nay là nuôi thả tùy tiện :

- Mật độ thả quá dày, kích thước cá thả lại nhỏ, không đồng cỡ và tỷ lệ ghép không hợp lý.

- Trước khi thả cá giống : Không tẩy trùng trừ tạp, không gây màu nước ao, không có cống lấy và thoát nước, bờ ao sạt lở lại có nhiều cây to, bụi rậm ...

- Sau khi thả cá : Nhiều ao không có kế hoạch cho cá ăn thường xuyên, không bón phân cho ao. Trừ một số ao nuôi bán thâm canh, nhưng lượng thức ăn và phân bón cho ao vẫn chưa đủ.

Do vậy, năng suất cá nuôi bình quân chỉ đạt : 1 tấn/ha.năm. Chưa có hộ nông dân nào thực sự nuôi thâm canh cá ao đạt năng suất 5 - 6 tấn/ha.năm (Trừ vùng ngoại thành nuôi cá bằng nước thải). Để đưa năng suất cá ao vùng đồng bằng sông Hồng bình quân đạt 2 - 4 tấn/ha/năm, các hộ có ao nuôi cá cần đặc biệt quan tâm :

+ Điều kiện ao nuôi cá : Sâu ao, cao bờ, tiện nguồn nước sạch, tẩy dọn ao trước khi nuôi cá.

+ Thả cá giống đúng qui cỡ, cá khỏe mạnh, không sây sát, không bệnh tật.

+ Tùy điều kiện ao hồ, thức ăn, phân bón ... Tỷ lệ nuôi ghép tham khảo 4 công thức sau (Chú ý những loài cá có giá trị kinh tế) :

1/ Nuôi rôhu, mrigan là chính : Mật độ = 1con/m². Gồm: rôhu : 60%, mrigan : 20%, mè trắng : 10%, trắm cỏ : 5%, chép lai : 4%, mè hoa 1%.

2/ Nuôi trắm cỏ là chính : Mật độ 0,7 - 0,8 con/m².
Gồm : trắm cỏ : 50%, mè trắng : 20%, trôi Việt (hoặc mrigan) : 18%, rô phi : 6%, chép lai : 4%, mè hoa : 2%.

3/ Nuôi rô phi là chính : Mật độ : 0,4 con/m². Gồm rô phi : 45%, mè trắng : 20%, trôi Việt (hoặc mrigan) : 20%, chép lai : 6%, mè hoa : 5%, trắm cỏ : 4%.

4/ Nuôi cá mè trắng là chính : Mật độ : 1,4 - 1,5 con/m². Gồm : mè trắng : 60%, trôi Việt (hoặc mrigan) : 25%, chép lai : 7%, mè hoa : 5%, trắm cỏ 3%.

+ Cho cá ăn theo tiêu chuẩn 4 định (Định lượng, định chất, định thời gian, định địa điểm cho cá ăn).

+ Sau 5 tháng nuôi nên đánh tủa, thả bù và thu hoạch toàn bộ vào cuối năm.

+ Phòng trị bệnh cho cá, phải coi trọng trong quá trình nuôi cá.

Một số ao không thuận tiện cho việc nuôi cá mè, trôi, trắm, chép ... nếu cải tạo lại, có thể nuôi được cá trê lai hoặc có điều kiện xây dựng và đầu tư, có thể nuôi các loài đặc sản khác như : ba ba, ếch, lươn ...

2.2.3- Chăn nuôi (C) : Tình hình chăn nuôi gia súc, gia cầm hiện nay ở đồng bằng sông Hồng, nhất là vùng thâm canh thì khá phát triển : Ngoài lợn, gà ta, vịt, ngan, trâu, bò ... Gà công nghiệp cũng đang được chú ý : Hộ ông Nguyễn Đắc Kho (xã Cẩm Hoàng, Cẩm Bình, Hải Hưng). Hộ ông Nguyễn Minh Huệ, ông Nguyễn Chí Đủ (xã Song Hồ, Thuận Thành, Hà Bắc), ông Nguyễn Văn Tèo (xã Đông Dư, Gia Lâm, Hà Nội) đang phát triển nuôi gà công nghiệp, nhưng kết quả mang lại không giống nhau :

Hộ ông Kho, ông Tèo do làm chuồng trại đúng kỹ thuật và phối trộn thức ăn đúng tỷ lệ nên có hiệu quả (ông

Kho thu lãi về gà hướng thịt mỗi năm 4 - 5 triệu đồng, năm 1995 vừa qua ông lại thành công gà công nghiệp hướng trứng).

Hộ ông Huệ, ông Đủ do phối trộn thức ăn chưa đảm bảo tỷ lệ nên hiệu quả thấp.

Hộ chị Phương (xã Minh Khai, Từ Liêm, Hà Nội) do phòng trị bệnh chưa tốt, nên hàng trăm con gà công nghiệp bị chết hoàn toàn.

Đối với một số vật nuôi mang tính chất truyền thống, cũng khá phát triển.

Điểm lại 40 hộ, thuộc 8 huyện trong 5 tỉnh đồng bằng sông Hồng có : 72% hộ nuôi lợn, bình quân 1,7 lợn/hộ. Tỷ lệ số hộ nuôi lợn nái chiếm 50%. Có 10% hộ nuôi gà công nghiệp, 90% hộ nuôi gà ta và 5% hộ nuôi vịt.

Nhìn chung, việc nuôi dưỡng và khai thác chúng chưa được hợp lý : ông Đỗ Viết Đông (xã Vũ Lạc, Kiến Xương, Thái Bình) có 2 nái, 1 con đã sinh đẻ 19 năm (28 lứa), quá già yếu ... mà vẫn chưa thay; con thứ 2 : khối lượng mới được 30 kg đã đang có chửa.

Lợn thịt : Thời gian nuôi và thời gian đạt khối lượng xuất chuồng chưa hợp lý. Nhiều hộ lợn thịt quá to (trên 100 kg) chưa bán, có hộ nuôi tới 10 - 12 tháng tuổi vẫn cứ nuôi (vì lợn bé quá), không thay thế.

Thức ăn của các loại lợn (thịt, nái và lợn con) đều không đủ cả số lượng và chất lượng. Hầu hết các hộ đều ít quan tâm đến việc chế biến thức ăn (ngay cả ủ chua, ủ men, băm thái, vệ sinh thức ăn ...) và máng ăn, máng uống cho từng loại lợn.

Chuồng trại : chật trội, ẩm ướt, tối, dột nát ... Tiêm phòng không đều ...

Do vậy, hiệu quả chăn nuôi chưa cao, thậm chí có hộ bị thua lỗ (Hình 4)

Để khắc phục các nhược điểm trên, đẩy mạnh nghề chăn nuôi thực sự có lãi, cần giúp cho gia đình nông dân, một số điểm cần lưu ý như sau :

+ Chuẩn bị tốt chuồng trại (theo từng vật nuôi) đảm bảo ấm khô về mùa đông, thoáng mát về mùa hè.

+ Chuẩn bị đầy đủ thức ăn (trước khi mua giống về chuồng).

+ Có thuốc thú y không thường. Thực hiện tẩy giun sán và tiêm phòng cho lợn gà.

+ Chọn các đối tượng nuôi : Tùy theo điều kiện gia đình, thị trường và tập quán có thể chọn các vật nuôi như sau.

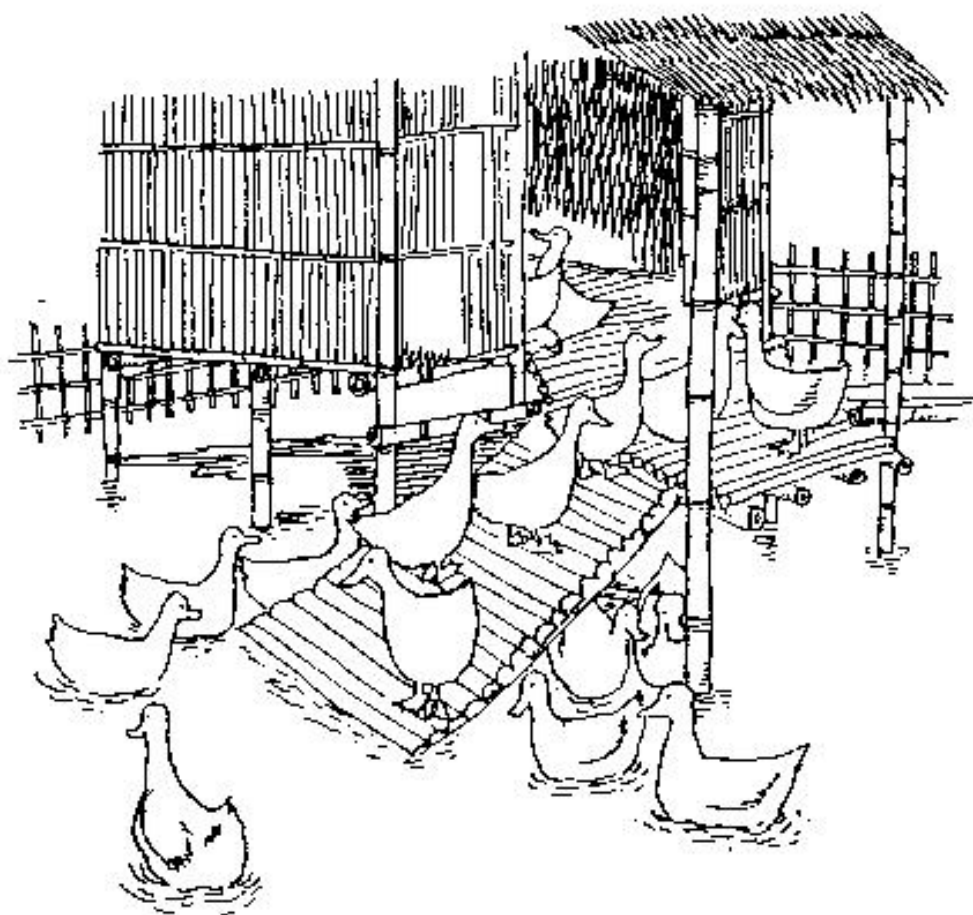
- Lợn nái : Chọn lợn Móng cái, lợn cái lai (Móng Cái x Yooc-sai hoặc Đại Bạch), lợn cái ngoại, lợn lai ngoại ... Lợn Móng Cái : 7 - 8 tháng tuổi đạt trên 50kg hoặc lợn lai 70 - 80 kg mới cho phối giống.

- Lợn thịt : Chọn con lai giữa 2 - 3 giống (2 - 3 máu) để nuôi thịt (Khi cai sữa đạt 8 - 10 kg/con hoặc lợn con đạt 85 - 90 ngày tuổi).

- Gà nuôi lấy thịt là chính : Nếu nuôi gà ta, chọn gà Ri, Rốt ri. Nếu nuôi gà công nghiệp : chọn gà Pờ-li-mút, Hì-bờ-rô, gà Tam Hoàng.

- Gà nuôi lấy trứng là chính : chọn gà Lơ-go, gà Gôn lai, gà Tam Hoàng (đòng 882), gà Avian.

Kỹ thuật cụ thể (làm vườn, nuôi cá và chăn nuôi) phải thông qua một chương trình tập huấn kỹ thuật.

Hình 4

Tóm lại, sản xuất VAC là một mô hình mang đầy đủ sắc thái của sản xuất nông nghiệp, là thành phần kinh tế quan trọng của gia đình nông dân. Ngạn ngữ ngàn đời nay lưu truyền : Thứ nhất canh tri (Nuôi cá), thứ nhì canh viên (Làm vườn), thứ ba canh điền (Làm ruộng). Thực vậy, với diện tích không nhiều, lại có thu nhập cao; Vì thế, đối với đồng bằng sông Hồng cần xoá thế độc canh cây lúa (lúa và cây vụ đông) và coi trọng kinh tế vườn, nuôi thủy sản và chăn nuôi. Điều chắc chắn là :

Chủ động nâng cao mức sống qua bữa ăn (đủ chất) cho các thành viên trong gia đình.

Sử dụng hợp lý mọi loại lao động trong gia đình và tăng thêm thu nhập.

Nâng cao mức quan hệ làng xã, cộng đồng.

Nâng cao hiểu biết về khoa học kỹ thuật ... để khai thác hết năng suất cây trồng, vật nuôi ... mà mình đang nuôi dưỡng.

Tạo cho mỗi người có dịp tiếp xúc với thiên nhiên, để thêm yêu lao động, yêu cuộc sống.

3. PHƯƠNG PHÁP TIẾN HÀNH VAC

Chọn điểm, xây dựng mẫu, nhân ra diện.

3.1- Cách chọn điểm :

+ Điều tra thống kê tình hình kinh tế xã hội và mức độ phát triển VAC trong diện rộng, thuộc phạm vi hoạt động của chương trình :

- Thu thập số liệu thống kê của Sở nông nghiệp tỉnh, phòng nông nghiệp huyện, ban thống kê xã (có cả bản đồ hành chính lĩnh huyện xã). Khảo sát và phỏng vấn 30 hộ trong một xã (Theo biểu mẫu số 1).

- Ghi chép hoạt động sản xuất của 10 hộ nông dân/1 xã (Theo biểu mẫu số 2).

- Chọn 5 hộ/xã, lập kế hoạch xây dựng mô hình trình diễn.

+ Họp hội nghị "Xây dựng và phát triển kinh tế VAC" để thống nhất mục tiêu và chương trình hoạt động.

+ Mở lớp tập huấn cho các chủ hộ VAC và cán bộ kỹ thuật làm VAC.

3.2- Xây dựng mẫu : (chọn 5 hộ/xã).

- Huy động các nguồn vốn đầu tư.

- Tập đoàn cây, con giống đảm bảo chất lượng và các dịch vụ khác : thức ăn, phân bón, thuốc phòng trị bệnh ... (Từ các địa chỉ tin cậy).

- Chú ý thể mạnh của từng vùng, từng hộ ... Phân loại hộ (khá, trung bình và yếu) trong từng xã.

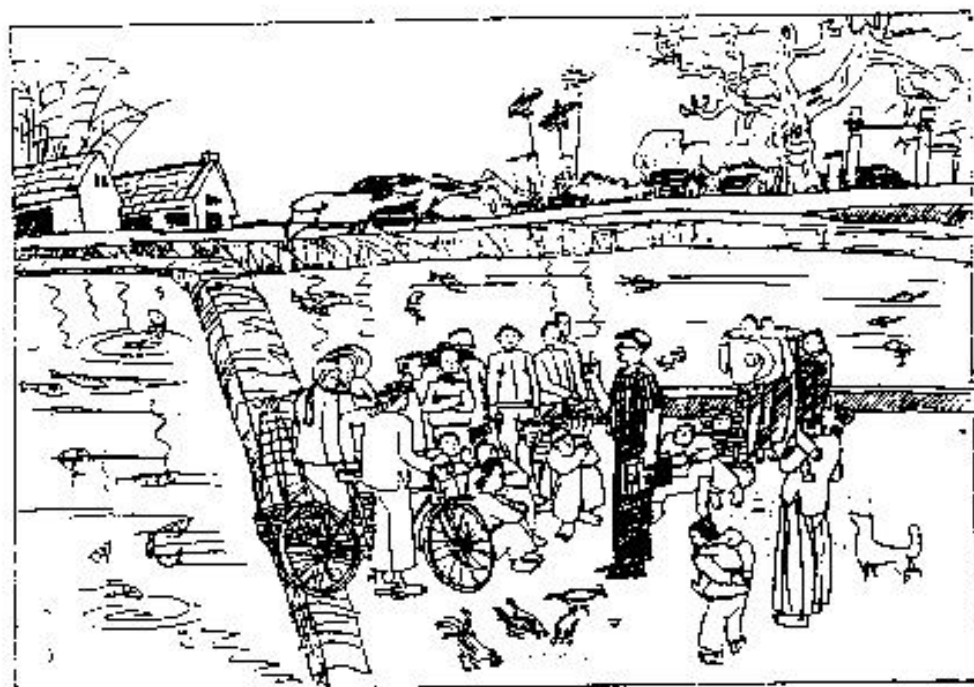
- Chi chép hoạt động sản xuất VAC của từng hộ và hạch toán kinh tế hộ.

3.3- Nhân ra diện : Sau 6 tháng hoặc 12 tháng tổng kết các kết quả đạt được : Mở hội nghị đánh giá.

- Nếu xác nhận mô hình đạt kết quả thật sự, sẽ mở hội nghị rộng rãi hơn để cho các hộ khác trong huyện, tỉnh khác học tập.

- Nếu thấy mục tiêu của mô hình chưa đạt, cần thiết tiến hành bổ sung thêm cho thật hoàn hảo, khi đó sẽ tổ chức hội nghị mở rộng.

Trong quá trình xây dựng và triển khai mô hình kinh tế VAC cán bộ kỹ thuật tham gia chương trình phải dành nhiều thời gian gần gũi các hộ, giúp các hộ về mặt kỹ thuật, dịch vụ kỹ thuật và giúp các chủ hộ ghi chép, tổng kết báo cáo (Hình 5).

Hình 5

4. MỘT SỐ VẤN ĐỀ KHI LÀM VAC, MÀ CÁN BỘ THAM GIA CHƯƠNG TRÌNH VÀ CÁC CHỦ HỘ VAC CẦN QUAN TÂM

1. Xây dựng qui mô VAC sao cho phù hợp với điều kiện sinh thái, ở từng vùng địa lý khác nhau.

2. Xác định được tập đoàn cây, đối tượng thuỷ sản, con gia súc, gia cầm ... phù hợp với điều kiện sinh thái cụ thể cho từng vùng, từng hộ.

3. Biện pháp giải quyết thức ăn và kỹ thuật chế biến thức ăn cho đối tượng vật nuôi, kỹ thuật chăm bón đối với cây trồng.

4. Biện pháp phòng trừ dịch bệnh đối với vật nuôi, cây trồng.

5. Xác định mùa vụ trồng trọt, chăn nuôi cho từng địa phương.

6. Tổ chức tốt mạng lưới dịch vụ : cây, con giống, thức ăn, phân bón và các loại thuốc phòng trị bệnh cho cây trồng và vật nuôi. Tìm thị trường, vận chuyển và tiêu thụ sản phẩm.

7. Kết hợp hài hoà giữa các chủ hộ, cán bộ chương trình, cán bộ kỹ thuật ở địa phương ... với sự ủng hộ của chính quyền, đoàn thể... các tổ chức khuyến nông, khuyến ngư, hội làm vườn, hội nông dân ... qua sự lồng ghép, phối hợp các chương trình kinh tế xã hội khác như "Xoá đói giảm nghèo", "Bữa ăn hợp lý", "Môi trường", "Chương trình dân số", "327", chương trình "xây dựng nông thôn mới", chương trình cải cách cơ cấu nông nghiệp ... với chương trình xây dựng và phát triển kinh tế VAC.

Chịu trách nhiệm xuất bản : Pts. Phan Trọng Hậu
Biên tập : Trần Văn Vỹ
Sửa bản in : Hoàng Thanh

In 300 bản tại xưởng in Trung Tâm Thông tin KHKT và Kinh tế Thủy sản
Giấy phép XBBC số 234/XB-BC ngày 23 tháng 5 năm 1985